

[Bjørn Elmquist]

I den situation er det helt klart, hvad der sker. Her kan der ikke blive tale om at udtage nogen af organerne til transplantation. Så også her ser vi klart understreget, at det er hensynet til den enkelte og ikke hensynet til lægevidenskab eller til mere luftige interesser, hvordan vi nu skal formulere det, som gør, at ens krop og organer tilfalder staten.

Der er nogle, som jeg var inde på før, der mener, at vi skulle stoppe ved den enkeltes tilkendegivelse og ikke lade de pårørende komme ind som stedfortræder. Det er muligt, der er nogle, der vil komme op og forklare det.

Det er også muligt, at der undervejs i vores udvalgsbehandling vil finde en udvikling sted i denne holdning. Det kan jo da også være, at det ene forslag kan smitte lidt af på det andet, så vi får nogle afklaringer.

Det, som for os er afgørende for at indføre hjernedød som supplerende døds-kriterium, er i første række spørgsmålet, om der foreligger den nødvendige tryghed vedrørende denne nyudvikling, om man kan konstatere dette ud fra objektive kriterier fra lægeside, hvordan befolkningen føler det, og om der er utryghed over for den situation, når man kommer på hospitalet og skal underkaste sig behandling.

Først i anden række, vil jeg mene, kommer hensynet til at kunne påbegynde transplantationer i Danmark.

Dette er ikke noget uvigtigt hensyn, men det er, er det min fornemmelse, i Venstres folketingsgruppe ikke det afgørende kriterium. Hensynet, der tæller, er, om den nødvendige tryghed omkring hjernedød som supplerende døds-kriterium foreligger. Og det gør det i dag, må jeg vel kunne konkludere.

Her spiller det også ind, at man må fastslå, at i enhver donors situation er der selvfølgelig en patient, man forhåbentlig kan hjælpe, men samtidig – og det er jo det, der udløser det hele – er der en tragedie, der ligger til grund, en situation, en ulykke, et dødsfald, som vi alle sammen helst havde været foruden. Det ændres egentlig ikke af det faktum, at det kun vil være en procentdel – måske kun en brøkdelt af en procent – af dødsfald i Danmark, der for eftertiden vil blive afgjort ud fra hjernedøds-kriteriet.

Da vi i vor folketingsgruppe har tradition for, at vi i denne slags etiske spørgsmål ikke prøver på at håndhæve det, vi kalder for gruppedisciplin, vil det altså indebære, at der kan være

medlemmer af gruppen, der ved tredjebehandling stemmer anderledes end det, som gruppen lægger op til.

Der er en række andre elementer i lovforslaget. Der er bl.a. spørgsmålet om obduktion, men jeg vil ikke gå ind på dem nu og her; hvad dem angår, går jeg ud fra, at vi kan støtte regeringens forslag. Der er også hensynet til den enkelte og hensynet til de pårørende. Det kan give anledning til en overvejelse, om de nye obduktionsregler vil føre til et lavere antal obduktioner, og hvad lægevidenskaben mener om det, men de erfaringer, vi har fra udlandet, er ikke entydige, og alt i alt mener vi, at det forslag, som foreligger her, ser fornuftigt ud.

En meget vigtig opgave er nu den yderligere informationsvirksomhed. Der er nogle, der allerede i dag har ment, at vi skulle sætte kroner og øre på den indsats, der her skal præsteres. Det er jeg ikke klædt på til, må jeg sige, og jeg er heller ikke sikker på, at vi skal starte den diskussion i dag. Men at der bliver behov for en informationsvirksomhed, skal der ikke være nogen tvivl om. Man kan godt kvie sig ved ordet kampagne, for det kan godt give det indtryk, at nu skal vi have alle mennesker til at mene det samme, og derfor er vi forsigtige med dette ord, men vi vil meget gerne i gang med en oplysningsvirksomhed, hvor vi får endnu flere mennesker til at tage stilling til dette problem og meget gerne til at fremsætte deres klare tilkendegivelser, helst i en utvetydig form. Der har været nævnt forskellige muligheder, f.eks. i forbindelse med ens kørekort eller i forbindelse med ens sygesikring, og vi har tiltro til, at det vil kunne lade sig gøre at finde frem til en fornuftig løsning.

Hvis den tendens, som vi ser udtrykt i den meningsmåling, som jeg nævnte i indledningen af mit indlæg, fra Det Etiske Råd fortsætter – og det vil vi i hvert fald gøre vores til – så er jeg sikker på, at informationsmængden i befolkningen om disse spørgsmål vil blive forøget; der vil være flere og flere, der får taget stilling til det. Som det blev sagt under vores diskussion i gruppen, er det noget, der hører med til vores kulturkreds, at man heller ikke viger tilbage for at tage stilling til disse spørgsmål.

Der var flere, der gjorde gældende, at der også i de helt unge alderskategorier er en beredvillighed til at gå ind i disse spørgsmål, og at man ikke viger tilbage for det, som for os alle